

Sygn. akt VI U 528/24

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2024 roku

Sąd Okręgowy (...) VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Stasiuk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Renata Kępińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 lipca 2024 roku w S.

sprawy T. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania T. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 7 lutego 2024 roku nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że organ rentowy ponownie obliczy wysokość emerytury ubezpieczonego w wieku powszechnym, a przy obliczaniu jej wysokości pominie przepis art. 25 ustęp 1b ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS;

II. stwierdza brak podstaw do ustalenia odpowiedzialności organu rentowego za nie wydanie decyzji w terminie.

SSO Andrzej Stasiuk

Sygn. akt VI U 528/24

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 lutego 2024 roku (znak: ENP/6/039019562) organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 26 stycznia 2024 roku, odmówił ubezpieczonemu – T. B. przeliczenia emerytury, wskazując, że brak jest w jego przypadku podstaw do obliczenia emerytury w wieku powszechnym bez zastosowania przepisu art.25 ust.1 pkt. 1b ustawy emerytalno-rentowej.

Od powyższej decyzji odwołanie wywiódł ubezpieczony, wnosząc o jej zmianę i obliczenie emerytury w wieku powszechnym, mając na uwadze treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 roku, sygn.. akt P 20/16, czyli bez zastosowania regulacji zawartej w art.25 ust. 1b ustawy emerytalno-rentowej.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie w całości, przedstawiając argumentację jak w zaskarżonej decyzji oraz wskazując, że orzeczenie na które powołuje się ubezpieczony dotyczy innej kategorii ubezpieczonych, tj. kobiet urodzonych w (...) roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony – T. B. urodził się w dniu (...).

Decyzją z dnia 2 listopada 2010 roku organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał ubezpieczonemu od dnia 27 września 2010 roku emeryturę (w obniżonym wieku z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach).

Decyzją z dnia 1 lutego 2021 roku organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., **w rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego z dnia 27 września 2010 roku**, przyznał ubezpieczonemu od dnia 26 września 2020 roku emeryturę w wieku powszechnym. Emerytura została obliczona zgodnie z treścią przepisów art.26 ustawy emerytalnej, tj. ustalając podstawę obliczenia emerytury, od sumy zwaloryzowanego kapitału początkowego i zwaloryzowanej kwoty składek na indywidualnym koncie (przed podzieleniem przez średnią przewidywanego okresu życia), odjęto kwotę pobranej dotychczas emerytury w wieku obniżonym.

Pismem z dnia 22 stycznia 2024 roku (wpływ do ZUS w dniu 26 stycznia 2024 roku) ubezpieczony wniósł o przeliczenie jego emerytury w wieku powszechnym bez zastosowania regulacji zawartej w przepisie art. 25 ust. 1b ustawy emerytalno-rentowej.

Decyzją z dnia 7 lutego 2024 roku (znak: ENP/6/039019562) organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 26 stycznia 2024 roku (data wpływu), odmówił ubezpieczonemu przeliczenia emerytury, wskazując, że brak jest w jego przypadku podstaw do obliczenia emerytury w wieku powszechnym bez zastosowania przepisu art.25 ust.1 pkt. 1b ustawy emerytalno-rentowej.

Okoliczności niesporne a nadto: wnioski i decyzje w aktach ZUS

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 4 czerwca 2024 roku, w sprawie o sygn. akt SK 140/20, orzekł, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251) w zakresie, w jakim dotyczy osób, które złożyły wniosek o przyznanie świadczeń, o których mowa w tym przepisie, przed 6 czerwca 2012 r., jest niezgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji.

Okoliczność niesporna – vide: strona internetowa TK (Trybunał Konstytucyjny: Obliczenie należnego świadczenia emerytalnego poprzez pomniejszenie emerytury z wieku powszechnego o kwotę pobranych wcześniej emerytur (trybunal.gov.pl)

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego okazało się uzasadnione.

Ubezpieczonemu – T. B., w oparciu o treść przepisów art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 z późn. zm.)(ustawa emerytalno-rentowa), przyznano od dnia 26 września 2010 roku - na podstawie wniosku złożonego w dniu 27 września 2010 roku - prawo do emerytury w obniżonym wieku w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach.

Ustawą z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2012.637 z dnia 6 czerwca 2012 roku), dokonano m.in. nowelizacji przepisu art. 25 ustawy emerytalno-rentowej poprzez dodanie w art. 25 ustępu 1b w brzmieniu: Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę na podstawie przepisów art. 26b, 46, 50, 50a, 50e, **184** lub art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.), podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ustaloną

zgodnie z ust. 1, **poniższa się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur** w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Organ rentowy obliczając wysokość emerytury ubezpieczonego w wieku powszechnym zastosował ten przepis, pomniejszając podstawę obliczenia jego emerytury o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranej dotychczas emerytury w wieku obniżonym.

Trybunał Konstytucyjny w cytowanym powyżej wyroku z dnia 4 czerwca 2024 roku (sygn. akt SK 140/20), podtrzymał wcześniejszą linię orzecznictwa wyrażoną w wyroku z dnia 6 marca 2019 roku (sygn. akt P 20/16), przyjmując, że regulacja zawarta w art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w stosunku do osób, które wnioszek o przyznanie emerytury w wieku obniżonym złożyły do dnia ogłoszenia ustawy z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, jest niezgodna z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji.

Jako, że wyroki trybunału Konstytucyjnego są ostateczne i powszechnie obowiązujące oraz, że sentencja przedmiotowego orzeczenia nie zawiera elementu intertemporalnego, przyjęć należy, że w stosunku do osób w takiej sytuacji faktycznej jak ubezpieczony przepis ten od początku jego obowiązywania był niezgodny z Konstytucją i jako taki nie powinien być zastosowany.

Przy czym, do dnia wyrokowania w niniejszej sprawie wymienione orzeczenie Trybunał Konstytucyjnego nie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw. Zdaniem Sądu nieuprawnione zaniechanie władzy wykonawczej w publikacji przedmiotowego orzeczenia nie może wpływać na brak możliwości jego zastosowania. W konsekwencji Sąd Okręgowy, opierając się treść wymienionego wyroku oraz wyroku z dnia 6 marca 2019 roku dokonał wykładni konstytucyjnej (nie kontrolował konstytucyjności przepisu) przepisu art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przyjmując, że nie może on mieć zastosowania w sytuacji faktycznej ubezpieczonego.

W konsekwencji, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do ponownego obliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego w wieku powszechnym z pominięciem przepisu art. 25 ustę 1b ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS.

Jednocześnie, mając na uwadze, że organ rentowy nie ponosi winy w zastosowaniu przedmiotowego przepisu, stwierdzono brak podstaw do ustalenia odpowiedzialności organu rentowego za nie wydanie decyzji w terminie.

SSO Andrzej Stasiuk

ZARZĄDZENIE

- 1) Odnotować;
- 2) Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego,

19 lipca 2024 roku

SSO Andrzej Stasiuk